

Для побудови прозорої державної системи закупівель ефективно вплинуть співпраці з міжнародними організаціями та іншими країнами, які успішно запровадили прозорі системи закупівель та звернення за технічною допомогою та підтримкою, щоб забезпечити застосування найкращих практик.

Додатково потрібно стандартизувати процеси та документацію закупівель, щоб спростити процедури та зменшити можливості для маніпуляцій, оптимізувати й автоматизувати процеси, щоб підвищити ефективність і зменшити затримки.

Платформа також потребує встановлення ефективного засоби правового захисту для учасників тендеру, які вважають, що до них поставилися несправедливо в процесі закупівель, запровадження справедливого та ефективного механізму вирішення спорів.

Не дивлячись на те, що існуючі платформи є сучасними та прозорими, але для їх вдосконалення потрібно розвивати культуру постійного вдосконалення шляхом регулярного перегляду та оновлення системи закупівель на основі отриманих відгуків від зацікавлених сторін, щоб визначити області для вдосконалення.

Розбудова прозорої системи державних закупівель є складним і постійним процесом, який вимагає відданості з боку уряду, взаємодії із зацікавленими сторонами та використання сучасних технологій. Регулярний моніторинг, оцінка та коригування необхідні для забезпечення ефективності та стабільності системи.

МОДЕЛІ ОПТИМІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЮ ПІДПРИЄМСТВА

КОЛМАКОВА Олена Миколаївна,

канд. екон. наук, доцент,

ІВАНОВА Анастасія Дмитрівна,

здобувач вищої освіти

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

На сьогоднішній день діяльність переважної більшості підприємств здійснюється в умовах конкуренції, вираженої у більш менш жорсткій формі. Поряд з оцінкою окремих інвестиційних проектів формування інвестиційного портфеля є, мабуть, одним із найскладніших та найвідповідальніших етапів розробки інвестиційно-фінансової стратегії підприємства.

Під інвестиційним портфелем слід розуміти цілеспрямований пакет фінансових інструментів (корпоративних акцій, облігацій та інших цінних паперів) з різним ступенем забезпечення та ризику, певною структурою та принципами регулювання.

Для пошуку оптимального портфеля цінних паперів інвестором можуть використовуватися різні методики відповідно до індивідуальних критеріїв оптимальності щодо очікуваної доходності та рівня ризику.

Існують різні моделі оптимізації інвестиційного портфеля підприємства:

Модель Г. Марковіца. Цей метод дозволяє інвесторам побудувати портфель, який максимізує очікувану прибутковість за заданого рівня ризику або мінімізує ризик за заданої очікуваної прибутковості. Однак ця модель передбачає, що очікувані доходності та ризики активів постійні у часі, що може бути недостовірним у реальних ринкових умовах. Крім того, вона не враховує багато інших факторів, що впливають на інвестиційні рішення, такі як податки, ліквідність та обмеження на інвестиції. Загалом модель Гаррі Марковіца залишається важливим інструментом для інвесторів, але її результати слід розглядати в контексті інших факторів та додаткових досліджень, щоб приймати поінформовані рішення щодо інвестицій.

Модель Блека-Літтермана є методом побудови ефективного портфеля цінних паперів, який багато в чому вирішує проблеми недостатньої диверсифікації та високої чутливості структури портфеля до якості вхідних даних, пов'язані із застосуванням оптимізаційної моделі Марковіца. Крім того, модель Блека-Літтермана дозволяє інвестору врахувати свій персональний прогноз щодо співвідношення прибутковості конкретних активів з їхньою рівноважною ринковою прибутковістю, побудувати новий вектор очікуваної прибутковості та отримати на його основі нові відносні ваги паперів в інвестиційному портфелі. Модель Блека-Літтермана потребує суб'єктивних та мінливих експертних прогнозів, що може бути проблемою. Інвесторам слід усвідомлювати її обмеження та комбінувати її з іншими методами та інструментами для більш надійного та поінформованого управління портфелем.

Модель Констант-Матрікс-Моделінг (С-SARМ). Це економічна теорія, яка описує взаємозв'язок між ризиком і очікуваним доходом і є моделлю з метою оцінки ризикованих цінних паперів. Модель виходить із того, що інвестори оцінюють лише систематичний ризик, який не може бути усунений диверсифікацією. Відповідно до цієї моделі очікуваний дохід за цінним папером або портфелем дорівнює ставці доходу за безризиковим цінним папером плюс премія за ризик. С-SARМ передбачає точність оцінки ринкової прибутковості, але насправді вона може змінюватися. Також модель іноді не враховує повну структуру портфеля інвестора, що може впливати на оцінки ризику та прибутковості.

Модель Модифікованого Value at Risk (VaR) вимірює максимальну втрату, яку можна очікувати у певному часовому горизонті за заданого рівня довіри. Модифікації VaR можуть включати різні методи та підходи для більш точної та гнучкої оцінки ризику, такі як облік особливостей розподілу прибутковості, сценарійний аналіз та інші фактори, щоб краще враховувати мінливість ринку та екстремальні події. Моделі VaR можуть недостатньо враховувати мінливість часу та зв'язку між активами і оцінка параметрів моделі може бути суб'єктивною, впливаючи на результати.

Проте, незважаючи на поширеність використання даних моделей, інвесторам та аналітикам важливо бути уважними до їх обмежень та комбінувати їх з іншими методами та моделями для більш точного аналізу та прийняття рішень.

Список використаних джерел:

1. Бершадська І.М., Модель Марковіца як основа побудови алгоритму формування ефективного інвестиційного портфеля. Академічний огляд, 2010. № 2 (33). С. 57.

2. Юхименко Г. К., Лазаренко І. С., Економіко-математичне моделювання бізнесових процесів. Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут", 2022. № 24. С. 111.

3. Замковий О. І. Портфельні теорії інвестування. Методичні рекомендації для самостійної підготовки до практичних занять з дисципліни магістрів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Дніпро : НТУ«ДП». 2020. 70 с.

РОЗРОБКА ДИНАМІЧНОЇ МОДЕЛІ АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ ДЛЯ ВИБОРУ ЗАХОДІВ З МІНІМІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

***КОНДРАТЬЄВ** Денис Костянтинович*
здобувач вищої освіти

Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця

Фінансова діяльність підприємства в усіх своїх формах пов'язана з багатьма ризиками, ступінь впливу яких на ефективність його функціонування є досить суттєвим. Стрімке зростання ступеня впливу фінансових ризиків на результати діяльності та фінансову стабільність підприємств пов'язане зі швидкими змінами економічної ситуації в країні та на фінансових ринках, з розширенням середовища фінансових відносин суб'єктів господарювання, появою нових для нашої країни фінансових технологій та з багатьма іншими факторами. Тому для будь-якого підприємства є актуальним дослідження проблематики щодо можливості передбачити виникнення ризиків та мінімізувати їх вплив.

Для обґрунтованого вибору шляхів нейтралізації фінансових ризиків в діяльності підприємств пропонується застосування методу аналізу ієрархій (МАІ) [1]. Це пояснюється тим, що в умовах невизначеності необхідно застосовувати математичні моделі, сутність яких полягає в тому, що ухвалення рішень відбувається, коли приймають участь декілька сторін, причому часто з протилежними інтересами. Тому одним з оптимальних шляхів вирішення економічних завдань є застосування моделі теорії ігор, зокрема, методу аналізу ієрархій, оскільки він простий у використанні та потребує мінімум вихідних даних. По-перше, для вирішення багатокритеріальних проблем стає